

MUZEUM GÓRNOŚLĄSKIE W BYTOMIU
UNIwersYTET OPOLSKI
TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW HISTORII

Kobiety na Kresach na przełomie XIX i XX wieku

pod redakcją naukową
Adriany Dawid i Joanny Lusek



WYDAWNICTWO
—DiG



edition
La Rama

Warszawa • Bellerive-sur-Allier • Bytom • Opole 2016

Spis treści

Wstęp	9
-------------	---

Część I

Działalność społeczna i oświatowa kobiet

<i>Piotr Gołdyn</i> — Kobiety na pomoc kobietom. Działalność towarzystw ochrony kobiet we wschodnich województwach II Rzeczypospolitej	15
<i>Jarosław Durka</i> — Zarys działalności zrzeszeń ziemianek we wschodnich województwach II Rzeczypospolitej	31
<i>Mirosław Piwowarczyk</i> — Kobiety aktywne — działalność społeczno-oświatowa liderek Wileńskiego Zrzeszenia Wojewódzkiego Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet (1929–1939)	43
<i>Stefania Walasek</i> — Nauczycielki i działaczki oświatowe w Wilnie na przełomie XIX i XX wieku	61
<i>Joanna Puchalska</i> — Maria Karpowiczowa — działaczki kresowej dzień powszedni	73
<i>Weronika Gilewska</i> — Działalność patriotyczno-społeczna Marii Opieńskiej w latach 1911–1921	85
<i>Joanna Lusek</i> — Istota wychowania w koncepcji błogosławionej Matki Marceliny Darowskiej i jej współczesne implikacje	95

Część II

Kobiety w służbie kultury i nauki

<i>Tadeusz Riedl</i> — Kobiety w historii Lwowa na przełomie XIX i XX wieku	115
<i>Agnieszka Bartków</i> — Anna Bilińska-Bohdanowiczowa — sztuka w nurcie europejskiego realizmu	129

<i>Iwona Mohl</i> — Teresa Roszkowska — między malarstwem a teatrem	141
<i>Maciej Droń</i> — Erazma Kopaczyńska-Janowicz (1894–1975). Sopran w służbie plebiscytu	149
<i>Joanna Januszewska-Jurkiewicz</i> — „Kochałam to miasto jak człowieka...” Wilno i regionalizm wileński w publicystyce Heleny Romer-Ochenkowskiej w latach 20. XX w.	163
<i>Dorota Malczewska-Pawelec</i> — Lwów i Kresy Łucji Charewiczowej	177
<i>Jan Kopiec</i> — Prof. Karolina Lanckorońska (1898–2002) — w służbie Ojczyzny, kultury i nauki	193

Część III

Losy kobiet na zesłaniu i w czasie wojny

<i>Anita Magowska</i> — Ewa Felińska i inne Sybiraczki w latach 1831–1914	205
<i>Barbara Kubis</i> — Życie codzienne kresowych kobiet w okresie wojny i okupacji radzieckiej (1939–1945) w świetle literatury dokumentu osobistego	219
<i>Paweł Polian</i> — Dwa getta — dwa pomniki — dwa światy. Notatki Tamary Lazerson z Kowna i Maszy Rolnikaite z Wilna jako źródło historyczne	235
<i>Mariusz Patelski</i> — „Minister oświaty” ze Stalagu VI C Oberlangen. Szkic do biografii Cecylii Jordan Rozwadowskiej (1903–1946)	253
<i>Maria Elżbieta Kempa</i> — Dr Halina Maria Jankowska (1890–1944), zasłużona lekarka psychiatra, uczestniczka powstania warszawskiego ...	269
<i>Jolanta Załęczny</i> — Zofia Romanowiczówna — lwowska aktywistka z powstańczym rodowodem	277
<i>Zbigniew Bereszyński</i> — Przeciwno dwóm okupantom. Stanisława Runiewicz ps. „Kalina” — komendantka Wojskowej Służby Kobiet w Okręgu Tarnopolskim Armii Krajowej i eksterytorialnym Okręgu Tarnopolskim Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”	287
Spis ilustracji	297
Indeks osób	299
Indeks miejsc	312